

Overweging 30 april 2017

“Ik ga vissen”

Lezingen: Jesaja 43, 1.9-12; 1Petrus 1, 17-23; Johannes 21, 1-14.

Wanneer ik langs water rijd en het is een beetje weer, dan zie ik nogal wat bollige schutkleurentjes staan. Erin of ernaast zitten mensen, meestal mannen, in gedachten verzonken op een stoeltje naar het water te staren. Hun ogenschijnlijk nietsdoen wordt gelegitimeerd door wat hen met het water verbindt: De hengel. Zij zitten niet ijdellijk, zij zijn aan het vissen. Zij hebben een doel. Naast hen een kist met aas, broodjes en andere benodigdheden voor de dag. Het schijnt hun niet veel uit te maken of zij iets vangen of niet. In plaats van thuis te zitten, zitten zij lekker vrij en ongestoord aan het water. Ik hoor het ze zeggen: “ik ben weg, hoor, ik ga vissen”.

Het is dan ook maar zelden dat je hen in gezelschap van hun vrouw ziet. En wanneer dat wel zo is, zit zij anderhalf, twee meter verderop met een boekje in haar hand te lezen. Met naast haar een thermoskan en een fleurige koelkast met de broodjes, de verfrissingen en de bananen.

Aan dit tafereel moet ik altijd denken wanneer ik dit deel van het Johannesevangelie lees. De setting is zo alledaags en bijna huiselijk. Tegelijk betreft het een openbaring, een verschijning van Jezus. En dat is toch een stuk minder alledaags. Ik probeer me voor te stellen wat de schrijver van het evangelie hiermee voor ogen heeft. Wat wil hij ons nu zeggen? Eigenlijk is het Johannesevangelie met hoofdstuk 20 keurig afgerond. Daarin wordt eerst verteld over de ontmoeting bij het graf, de verschijning van Jezus aan de leerlingen op de avond van de eerste dag en de opdracht die Hij hun geeft. Het verhaal van de ongelovige Thomas wordt verteld om duidelijk te maken dat we geloven op grond van het getuigenis van de leerlingen. En dan staat er: ‘er valt nog veel meer te vertellen, maar deze dingen zijn opgetekend, opdat u (dat zijn dus de lezers van het evangelie) zult geloven dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leven zult hebben in zijn naam’. Met andere woorden het evangelie is opgetekend met het oog op het geloof van de lezers. En vandaag zijn wij dat. Punt. Maar dan volgt er nog een heel hoofdstuk.

In dat hoofdstuk worden drie dingen gedaan. Kennelijk was er behoefte om de authenticiteit van het evangelie te borgen. En dat gebeurt op het eind van het hoofdstuk. Degene die het evangelie overlevert is de geliefde leerling die de verrezen Heer mag volgen en Hem nabij mag blijven. Daarvoor staat een legitimering van de Petrusfunctie. Petrus wordt bevraagd op de standvastigheid van zijn liefde voor Christus. De loochenaar die herder wordt.

Maar eerst komt dit verschijningsverhaal dat een betekenis heeft voor alle leerlingen. Zij hebben Hem gevold, hebben onderricht van Hem ontvangen, zij hebben zijn tekenen gezien, zijn getuigen geweest van zijn executie, Hij is aan hen verschenen en zij hebben zijn opdracht ontvangen tot verzoening van de wereld. En wat lijken zij te doen? Zij keren terug naar hun vroegere woonplaats en nemen hun vroegere bestaan weer op. Zij gaan vissen.

De verschijning van Jezus maakt duidelijk dat dit gezwoeg in het duister ten eigen bate niets oplevert. Zonder Hem draagt het werk van zijn leerlingen geen vrucht. Maar wanneer Hij met hen is en zij op de juiste wijze te werk gaan (het net uitwerpen over stuurboord), is de vangst overvloedig. Bovendien wordt in datgene wat de Heer van hen vraagt door hemzelf reeds voorzien. Immers, wanneer zij aan land komen is er al een

houtschoolvuur, vis en brood. Christus geeft de leerlingen wat Hij van hen vraagt, maar zij moeten zelf daaraan bijdragen. Binnen de context van het verhaal, en nu even niet overdrachtelijk gezien, doen de leerlingen wat zij altijd al deden. Maar nu met Christus en op een andere manier. Zij gooien het, letterlijk, over een andere boeg.

Wat zegt ons dat nu?

Als de mensen die wij zijn en binnen de context van ons leven kunnen wij leerlingen van Jezus zijn. We hoeven niet andere mensen te worden. Op de plaats waar wij leven en werken zijn we leerling van Jezus. Wel leren we onder zijn invloed de dingen op een andere manier te doen; en niet omwille van onszelf alleen te werken, maar omwille van de komst van zijn rijk. Uit de Schrift weten we immers dat al ons zwoegen geen baat heeft, wanneer de Heer het huis niet bouwt. En dat we, volgens de Bergrede, eerst het koninkrijk van God moeten zoeken en Diens gerechtigheid. Al het andere dat we nodig hebben zal ons daarin, namelijk in die inzet voor dat rijk, gegeven worden.

Als de leerlingen van Jezus behoren we niet aan de nacht, maar aan de dag. Wij werken in het licht en niet in het duister. Niet in het schemergebied van weten en toch doen. Wat wij doen moet het daglicht kunnen velen. Daarom staat in het verhaal ook dat die leerlingen de hele nacht gezwoegd hebben, maar niets gevangen. Pas wanneer het morgen is geworden en licht, zien zij Jezus staan, zonder te weten dat hij het is. Het is wel de morgen van een nieuwe dag, maar hun ogen zien pas wanneer hun hernieuwde inspanning gezegend wordt met een overvloedig resultaat. Net zoals de Emmausgangers Jezus pas herkennen in het teken van het breken van het brood.

In het volle daglicht handelend op aanwijzing van Jezus draagt ons werken vrucht.

Het initiatief daarvoor ligt bij Jezus. Hij komt ons, arme zwoegers tegemoet. Hij haalt ons uit de verkokering van de zorg om het dagelijks brood en geeft ons wat wij nodig hebben. Het is het beeld van de eucharistie waarin wij onze gaven aandragen die Hij al lang voor ons heeft bereid.

Met dat al blijft onverminderd van kracht dat Hij ons gezonden heeft om zijn zending in de wereld voort te zetten. Daartoe blaast Hij zijn adem over ons uit, zoals we op beloken Pasen lazen. Hij schenkt ons zijn Geest om ons toe te rusten voor het werk van de verzoening. Verzoenen is niet zand erover. Het is ook geen eenzijdige aangelegenheid. Het is hard werken. Pasen, en daarmee verzoening, is herstel van de oorspronkelijke en bedoelde heelheid. Het herstellen van de schepping. Helen van de geschonden mensheid. Delen in de zending van Christus en getuigen van de verrijzenis betekenen precies dat. Met hulp van Christus je inspannen voor de vrede van Christus die we elkaar in de viering telkens weer toewensen.

Dit is niet zomaar de vrede is die wij kennen, als vrijwaring van geweld en gerustheid van leven en goede betrekkingen met onze naasten. Hier gaat het om een Paasvrede, de vrede van de verrezen Heer, van de verlost wereld, het verzoende leven, de nieuwe schepping. Daaraan refereert ook de eerste dag der week met betrekking tot Pasen, dat is de aanvang van de nieuwe schepping die aan het begin van het Johannesevangelie al aangeduid wordt als 'In den beginne was het Woord'. In Jezus de Christus is die nieuwe schepping aangebroken en Hij is die nieuwe schepping. De vrede des Heren staat gelijk aan de ongeschonden mens, de intacte schepping. (zie in dit verband ook Kolossenzen 3,1-17 en met name vers 15).

Na deze opstandingsvredewens zendt Jezus zijn leerlingen, zoals Hijzelf in de wereld gezonden is. In dienst aan de heelwording.

Nee, we hoeven niet andere mensen te worden. Maar wel ons leven vernieuwen in de Geest van Christus. Dat wil zeggen dat we als de mensen die we zijn, ons gedragen als kinderen van de dag, mensen van Gods hart. In het besef dat we niet geïsoleerd, als individu los van de anderen, leven. We zijn mens doordat we in een levensverband staan. We maken deel uit van een mensengemeenschap waarbinnen wij maar mens kunnen zijn en worden. Dat is een teer weefsel en een kwetsbare vrede; een sjalom-werkelijkheid die verstoord wordt wanneer we elkaar, zelfs maar in de geringste mate en op welke wijze dan ook schade berokkenen. Daarmee wordt de heelheid en de gaafheid van het geheel, dat we ook lichaam van Christus noemen, aangetast. We beschadigen het beeld van God. Het weefsel van vertrouwen zonder welke vrede en gerustheid van leven volstrekt onmogelijk zijn, scheurt.

Dat is een grote verantwoordelijkheid waarin we gesteld zijn. Delen in de zending van Jezus, getuigen van verrijzenis, is: voedsel zijn voor de arme, verdwaalden thuisbrengen, onwetenden onderwijzen, de zwakke steunen, helen wat geschonden is, de kwetsbare beschermen. Kortom, deel uitmaken van de schepping die in Christus is gerealiseerd en voltooid. En die ons om niet door Hem wordt aangeboden in de viering van dank die de eucharistie is, en waarin we mogen delen in die verlost en voltooide werkelijkheid. Amen.